

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

123. An si aliquis tempore Conclavis irretitus censura Pij IV. & Greg. XV.
possit ante obtentam absolutionem ad vitandum scandalum celebrare, &
Eucharistiam sumere? Quod à fortiori idem dicendum est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Resol. i. not. praterita a principio, usque ad §. vi.

culis, v.g. & Hispanis extra Siciliam, & Hispaniam existentibus si alius pro ipsis Bullam suscipiat: quia finis principalis Bullae est subsidium pecuniarum factum nostro Regi pro expensis belli contra infideles. Quod verò fiat personaliter, & praesentialiter in illis Regnis, vel interposita persona, parum videtur referre. Et hanc sententiam non esse improbabilem censuerunt ex Societ. *1. 5. v. doctissimi viri P. Ioannes Charon, & P. Ioannes Salas in manuscriptis*, teste Castro Palao *tom. 4. tract. 25. punct. 2. numer. 4.* & illa docuit Quintanaduënas in *Theol. mor. tom. 1. tract. 8. singul. 4. num. 8.* vbi firmat probabile esse quemlibet Sacerdotem, vel adstrictum horis Canonicis, subditum Regis Hispaniae vti posse praedicta compositione, & gaudere Bullae privilegiis, excepto lacticiorum, & ouorum vsu, etiamsi existat extra Hispaniae Regna; & extra illa commoretur, dummodo alius pro praedicto Bullam in Hispania accipiat. Imò plus addit *singul. 5. quod Italus, Gallus, aut Anglus, aliud exteri habentes Ecclesiasticum beneficium, aut Capellaniam in Hispania, & extra illam commorantes, dummodo alius pro ipsis Bullam in Hispania sumat, ad bellicae subsidium elemosynam impendant, possint compositione praefata gaudere.* Ita ille, qui tamen postea *tom. 2. tract. 4. singul. 5. num. 5. in fine*, magis cautè, & tepidanter loquutus est, testatur tamen, quod est valde notandum ornamentum Theologiae moralis Patrem Thomam Sanchez sententiam Ioannis Salas, & Ioannis Cachon docuisse in explicatione Bullae, quam Granatae legit *dub. 8. num. 2.* sic asserentem. *At dubium graue est, an exteri, seu Hispani, qui non sunt in Hispania, sed mittunt aliquem in Hispaniam suo nomine Bullam accepturum, vel aliquis amicus existens in Hispania eis mittit Bullam, gaudeant Bulla? Et quidem licet probabile sit non gaudere: quoniam Bulla dicitur consistentibus, vel declinantibus in Hispaniam; at probabilius reputo gaudere Bulla. Ratio est, quoniam finis Bullae est contribuere Regi Philippo in subsidium belli, ad quem nihil refert, sine accipiens sit in Hispania, sine non, modo elemosynam Bulla conferat in Hispania Regi Philippo, & ad clausulam Bullae respondeo, intelligi consistentibus, vel declinantibus per se, vel per alium: quod enim per amicos facimus, per nos ipsos dicimur facere: & sic tenuit Pater Franciscus Gomez in expositione Bullae. Vnde iuxta hanc sententiam omnibus fidelibus contribuentibus stipendium in subsidium belli in Regnis Philippi Hispaniarum Regis prodest Bulla. Hucusque Sanchez apud Quintanam, vbi supra num. 3. Et quidem hanc opinionem Sanchez, Salas, & aliorum nimis plausibilem esse non dubito, & ab omnibus vulnis expansis accipiendam, sed ego, praeterea puro non esse consulendam, neque sequendam. Et ideo illam olim reprobauit cum Castro Palao, & nunc illam refello cum Andrea Mendo in *Bull. disp. 3. cap. 2. num. 11.**

RESOL. CXXIII.

An si aliquis tempore Conclauis irretitus censura Pij IV. & Gregor. X. possit ante obtentam absolutionem ad vitandum scandalum celebrare, & Eucharistiam sumere?

Quod à fortiori idem dicendum est de Heretico, qui non potest obtinere licentiam, vt ab haeresi absoluat.

Idem est etiam de Sacerdote, qui alium Sacerdotem interfecit, & ne se prodatur, & crimen eius fiat manifestum, celebrat.

Et an in supradictis casibus, si tales non possint excitari ad perfectam contritionem, an teneantur alia peccata, & etiam haec reseruat confiteri, vt absoluat illos Confessor directè de aliis, & indirectè de reseruat. Ex part. 12. tract. 2. Ref. 30.

§. 1. S. Vpponamus aliquem tempore Conclauis non potuisse absolutionem obtinere, an inquam in tali casu, si non celebrando, vel communicando oritur scandalum, possit Missam dicere, & Communionem sumere? Dico igitur Cardinalem, vel alium existentem intra, vel extra Conclauem, si ex omissione Communionis, vel sacrificij Missae oriretur magnum scandalum, in tali casu eliciendo actum contritionis ad tuendam suam famam potest celebrare, & postea quam primum absolutionem quaerere. Et ita Doctores asseruerunt de Sacerdote excommunicato, vel irregulari, qui potest ante obtentam absolutionem, & dispensationem Missam dicere, & Communionem sumere. Ita Fragoletus *tom. 2. lib. 8. disp. 18. §. 9. num. 20.* & Gutierrez *lib. 1. can. 99. cap. 13. à num. 21.* cum aliis penes ipsos; quia datum est cuiuslibet seruare suam famam. Et ita tenetur facere ne erimen à se commissum prodeat. Imò in tali casu aliqui putant, quod si non potest se excitare contritionem habere perfectam, potest confiteri, & à Confessario absolutionem obtinere ex doctrina probabili Valerij Reginaldi *tom. 1. lib. 8. cap. 7. num. 87.* quem nouissimè sequitur ex eadem Societate Quintanaduënas *tom. 2. tract. 4. singul. 4. num. 4. 5. & 6.* & à fortiori idem docet ex Dominicanorum familia magister Serra loquens de haeretico, qui non potest obtinere licentiam, vt ab ipsa absoluat, & adit scandalum si non sumat Eucharistiam: sic itaque offerit in *2. 2. D. Thoma quest. 11. art. 4. quod si non possit facere, nec Romam ire, & instat tempus implendis praecipuum annua confessionis, & communionis, quam sine graui scandalo, aut infamia non potest omittere, poterit cuiuslibet Confessario approbato confiteri, qui illum directè absoluit à peccatis non reseruat, indirectè absoluit à crimine haeresis. Et idem est de eo, qui misit ad Summum Pontificem, vt sui absolutionem alicui committat, & interim si non communicet, aut celebret, grauem infamiam incurrat, & scandalum magnum oriatur. Nec obstat excommunicatio, qua haereticus penitentis inmodatus est, & à qua nec in ipso casu potest confessorius absoluit: nam sicut si praedictus haereticus naturaliter & inuincibiliter oblitus peccati haeresis, quam post consensum occultè protulit, bona fide, & cum debita aliàs dispositione accederet ad Sacramentum penitentiae, & confiteretur peccata non reseruat, & absolueretur, maneret in foro conscientiae absoluit à crimine haeresis reseruat, non obstante excommunicatione, qua est inmodatus; ita & in casu praedicto, indirectè absoluit manebit à peccato haeresis cum onere tamen illud iterum confitendi; cum copiam Confessarii auctoritatem habentis habuerit. Est & huius rei aliud exemplum de Sacerdote, qui alium Sacerdotem interfecit, & ne se prodatur, & crimen eius fiat manifestum, celebrat, & confitetur sua peccata Confessario, qui non potest illum absoluit ab excommunicatione. Hucusque Magister Serra. Nec deserta hic apponere verba Hieronymi Garziae, qui in Politica Regularium *tom. 2. tract. 10. diff. 5. dub. 6. punct. 4. n. 23.* sic ait. *Si es Sacerdote, & teme infamia, o escandalo, si no celebra, puede hazer acto de contricion, & confesio celebras, pero si piensa que no podrá, puede confesarse de todos, absoluiéndose el Confessor directè de los ordinarios, & indirectè de la Heresia, y entonces es probable opinion**

opinion sarà buena la confesion, pues la censura esta de parte del penitente que esta tal no irrita la absolucion, como lo prueban con muchos Suarez 4. tom. in 3. part. disput. 31. sect. 3. num. 9. disput. 22. num. 11. Agidius Coninch tom. 1. quest. 80. art. 4. dub. 2. num. 21. Fagundes in 3. p.cept. Eccles. lib. 3. cap. 9. num. 17. Peirinus tom. ... de Praelato quest. 3. cap. 2. nu. 16. & 17. Reginaldus tom. 1. lib. 8. cap. 6. num. 87. Lugo disp. 16. de Poenitentia sect. 15. num. 614. Vasco sup. 9. Notandum: Lo vno porque la necesidad haze licito lo que aliàs era illicito, iuxta cap. 4. de regul. iuris. Lo otro porque no es de tal manera intrinsecamente malo, dar la absolucion a un escomulgado, que ne se pueda corroborar en algun caso, y el presente loes bastante, pues no se ha de presumir de la piedad de Nuestra Santa Madre la Iglesia, que con tanta piedad trata sus hijos, querer les negar en este caso cosa tan necessaria como es l'absolucion, a mas de que comè dixè Angelus verb. Confessio 5. num. 10. La escomunion non haze de tal suerte incapaz de absolucion al hombre, que totalmente la anule, como lo prueba el mismo Reginaldo lib. 6. cap. 5. sect. 6. numer. 172. propof. 3. 4. & 5. y como el escomulgado puede recibir los demas Sacramentos, como lo aduierde Vasquez tomo de peccat. tract. de excommunic. dub. 4. num. 7. vero con todo esso no dexa de ser muy probable lo dicho. Hac ille, Quæ quidem omnia militant, & procedunt a fortiori in casu nostro, non enim sumus in casu hæresis, de quo ego alibi.

RESOL. CXXIV.

Magis firmatur, & declaratur doctrina superius adducta.

Et adducitur aliquos negare etiam excommunicatum occultum posse extra mortis articulum communicare, etiam si vergeat scandalum infamia, &c.

Sed difficultas est in eo casu, an possit etiam confiteri?

Et explanatur quod Sacerdos celebrans saltem post consecrationem, si recordetur excommunicationis, & non possit ab ea liberari, debet profequi.

Imo in dicto casu, etiam ante consecrationem potest pergere, si timeatur grave damnum. Ex part. 12. tra. 2. Ref. 31.

§. I. Ed vt magis clarescant ea, quæ in Resolutione Superiori à nobis dicta sunt, sciat amicus Lector aliquos negare etiam excommunicatum occultum posse extra mortis articulum communicare etiam si vergeat scandalum, infamia, &c. ita Sotus in 4. distict. 12. quest. 1. art. 5. Sylvest. verb. excommunic. 3. casu 3. Rosella & Couarn. apud Hentiq. lib. 8. de Euchar. cap. 47. §. 4. lit. Q. Ipse tamen putat posse in casu grauis infamiae, & scandalis semel, aut bis cum contritione, & tremore: Sed, qui semel admittit pro eo casu non video, cur non possit toties quoties eadem necessitas vergeat. Vnde ego puto cum communi sententia posse urgente necessitate communicare, & celebrare absque absolucione à censura (an vero possit, aut debeat confiteri postea videbitur.) Ratio est, quia præceptum Ecclesiæ, quæ censuram imponit, non censetur cum tanto dispendio obligare. Ita Suar. tom. 4. disput. 3. sect. 3. numer. 6. & de censuris, disp. 10. sect. 3. num. 9. Coninch, disp. 8. nu. 107. & alij apud ipsos. Confirmatur à simili de audienda Missa, à qua etiam priuar excommunicatio, & tamen excommunicatus occultus, qui non potest obtinere absolucionem potest audire Sacrum in prædicta necessitate vitandi scandali aut infamiae. Confirmatur

Tom. IX.

vlterius, quia Sacerdos celebrans saltem post consecrationem, si recordetur excommunicationis, & non possit ab ea liberari debet profequi, vt docet D. Th. 3. p. q. 38. art. 6. add. 2. & in 4. dist. 17. & alij; Imò & ante consecrationem posse pergere si timeatur graue damnum, ex hoc autem constat celebrare, aut communicare cum excommunicatione non esse intrinsece malum, vt notauit Lugo supra nu. 100. Quæ adeo etiam poterit, licet recordetur ante inceptioem Missæ si similis necessitas vergeat.

2. Sed difficultas est, an in eo casu possit etiam confiteri? Ad hoc dubium me citato sic respondet, heu quondam dimidium animæ meæ Sapientissimus Pater Ioannes de Dicastillo inter præstantissimos inclitæ Societatis Iesu Theologos nemini secundus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 9. post dub. 7. in dub. Incidenti nu. 128. vbi sic ait. Qui enim putant excommunicatum non præmissa absolucione à censura non posse valide absolui à peccato, consequenter dicunt illum hominem communicare cum contritione, non tamen posse confiteri. Ita Vasq. tom. 4. q. 9. art. 3. dub. 9. num. 8. & alij apud Suarium sect. illa 3. num. 1. Syluius Addit. ad 3. p. q. 20. art. 2. & alij apud Dianam supra, & tract. 4. tertie partis resolut. 78. vbi plures referunt negantes valere absolucionem à peccatis præmissa absolucione à censura, si quam habeat penitens, putant enim deficere Iurisdictionem in Confessario, quia ob censuram subtrahitur excommunicatus ab eius Iurisdictione, qui vero putant valere absolucionem à peccato sine absolucione à censura, consequenter affirmant. Ita Suarez supra nu. 61. Diana supra cum alijs, Lugo supra n. 102. Sanchez lib. 2. Decalogi cap. 8. n. 5.

3. Obicit sibi Lugo num. 103. excommunicationem per se prohibere receptionem cuiuslibet Sacramenti, per accidens autem homo excusatur ratione necessitatis, cum sufficienter occurratur per communionem non erit necessarium, atque adeo erit illicitum confiteri. Respondet recte eo ipso quod licita sit Communio fore etiam licitam Confessionem, imò debitam si adsit conscientia mortalis non reseruati, (nisi ex alio capite excusetur) vt ea ratione quoad fieri possit seruetur præceptum diuinum præmittendi Confessionem mortalium ante communionem. Quia vero contraria opinio Vasquij, & aliorum probabilis est, poterit excusari qui sequitur eam opinionem, & communicare sine Confessione, vt etiam fatetur Lugo, verum hoc generale est pro casibus in quibus sunt diuersæ opiniones probabiles. Persistendo vero in nostris principijs si forte in nostro casu non sint alia peccata non reseruata eaque propter cessaret obligatio confitendi adhuc existimo cum eodem Lugene probabile quod possit fieri confessio venialium, vel mortalium in alia Confessione olim legitime dictorum, vt ea ratione indirecte absolueretur à reseruatis atque hoc puto habere locum non solum quando quis post adhibitam diligentiam, vel difficile excitaretur ad contritionem, vel valde dubitat, an eam sit executus, tunc enim etiam puto teneri per accidens (sicut in casu quo non erat censura dictum est) sententiam Lugonis locum habere etiam si speret posse vti, & viuere contritione. Non enim credendum est quod urgente necessitate communicandi velit adhuc Ecclesia obligare, ne constet. Sed quod maneat cum onere habendi contritionem perfectam, quam non ita facile habebit homo non ita pridem propter delicta excommunicatus. Huc vsque Dicastillus.

4. Itaque dicendum est in tali casu censurarum posse absolui indirecte à reseruatis, & directe à non reseruatis, maxime quando excommunicatio est tolerata; tunc enim absoluitur ab habente Iurisdictionem, ac proinde valide, si cætera adfuerint requisita, sicut, quando quis absoluitur à non reseruatis directe

Sup. his seq. in hoc §. in tom. 1. tr. 3. Refol. 162. cursum cum eod. D. Th. hic citato, prope finem §. r. vers. Si quis ante, &c.

Sup. hac diff. sic in Ref. not. seq.

Quæ hunc inueniuntur in tom. 1. tr. 4. Ref. 38. & in Ref. 35. & ibi in tr. 5. in Ref. 14. §. Sed quid & seq. & in fin. resolut. 27. & in Ref. 34. & in tom. 5. tr. 1. Ref. 18. per totam, & vt melius terminare possit hanc quest. lege in to. 1. tr. 5. doctrinam; Ref. 32. & aliarum Ref. & §. eius annot. & vide etiam hic supra doctrinam præcedentis ref. & si placet etiam aliarum eius secundæ not.

